

Sygn. akt I Ca 271/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SSO Elżbieta Zalewska-Statuch

SSO Joanna Składowska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2015 r. w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w K.

przeciwko K. G.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli

z dnia 14 maja 2014 r. sygn. akt I C 156/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 sentencji w ten tylko sposób, że po słowach „do dnia zapłaty” dodaje sformułowanie „ z tym zastrzeżeniem, iż zapłata jakiegokolwiek części świadczenia zasądzonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli z dnia 30 kwietnia 2013 roku w sprawie sygn. akt I C 313/11 przez A. W. zwalnia z długu pozwaną K. G. do wysokości dokonanej zapłaty”
2. oddala apelację w pozostałym zakresie;
3. znosi pomiędzy stronami koszty postępowania przed Sądem drugiej instancji;
4. przyznaje adwokatowi D. C. kwotę (...) (dwa tysiące dwieście czternaście) złotych brutto z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej K. G. z urzędu w postępowaniu apelacyjnym, którą nakazuje wypłacić z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Sieradzu.

Sygn. akt I Ca 271/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 29 lipca 2013 roku wniesionym w ramach elektronicznego postępowania upominawczego do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie powód - (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny

Zamknięty z siedzibą w K. żądał zasądzenia od pozwanej K. G. kwoty 25 934,15 złotych wraz z odsetkami oraz kosztami procesu.

Sąd Rejonowy w Lublinie wydał nakaz zapłaty, od którego w ustawowym terminie pozwana wniosła sprzeciw, domagając się oddalenia powództwa.

Sprawa została przekazana do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zduńskiej Woli.

Wyrokiem z dnia 14 maja 2014 roku Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo w całości, zasądzając dochodzoną kwotę od pozwanej na rzecz powoda z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 14 332,24 złotych od dnia 29 lipca 2013 roku do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu w wysokości 3 714,00 złotych.

Rozstrzygnięcie zapadło przy następujących ustaleniach i wnioskach:

W październiku 2009 roku A. W. dokonała wspólnie z I. G. ustalenia, że jego matka K. G. zaciągnie pożyczkę w (...) Banku S.A. W tym celu wszyscy troje udali się w dniu 7 października 2009 roku do miejscowej placówki Banku, gdzie pozwana zawarła z (...) Bankiem S.A. we W. umowę kredytową, na mocy której bank udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 19 517,00 złotych. K. G. zobowiązała się zwrócić pożyczoną kwotę w 48 ratach miesięcznych. Ostateczny termin spłaty kredytu ustalono na 24 października 2013 roku.

Uzyskana na podstawie umowy kwota przekazana została A. W., która zobowiązała się spłacać pożyczkę na rzecz Banku, na zasadach i w terminach, jakie obowiązywały powódkę jako kredytobiorcę. Tytułem spłaty zobowiązania K. G. w lutym 2010 roku A. W. dokonała bezpośrednio na rzecz (...) Banku SA wpłaty kwoty 1 720 złotych. Innych wpłat już nie dokonywała. Również żadnych dobrowolnych wpłat na poczet pożyczki nie dokonywała K. G..

Na skutek niedotrzymania postanowień umowy tj. braku systematycznych wpłat i stwierdzeniu niedopłaty na rachunku pozwanej (...) Bank S.A. we W. wypowiedział umowę kredytu. W dniu 10 kwietnia 2011 roku kredytodawca wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, który postanowieniem z dnia 13 maja 2011 roku został zaopatrzonej w sądową klauzulę wykonalności. Na podstawie wyżej wymienionego tytułu wierzyciel wszczął egzekucję, która została następnie umorzona na wniosek wierzyciela z dnia 07 czerwca 2013 roku. Na kwiecień 2013 roku ze świadczenia emerytalnego pozwanej wyegzekwowana została przez komornika łączna kwota 3 321,12 złotych. Należność względem banku wynosiła zaś wówczas 26 205,82 złotych, w tym 16 380,20 złotych należności głównej oraz 9 825,62 złotych z tytułu odsetek. Koszty egzekucyjne obciążające pozwaną wyniosły 3 930,87 złotych.

W dniu 07 czerwca 2013 roku (...) Bank S.A. we W. sprzedał wierzytelność wobec K. G. powodowi.

W dniu 15 lipca 2013 roku powód przesłał pozwanej zawiadomienie o dokonanej cesji i bezskuteczne wezwanie do dobrowolnej zapłaty całej należności w terminie 7 dni licząc od dnia otrzymania pisma.

K. G. wystąpiła z pozwem przeciwko A. W. o zapłatę kwoty stanowiącej równowartość kredytu zaciągniętego w (...) Banku S.A. w W. oraz zwrot kosztów postępowania egzekucyjnego. W sprawie IC 313/11 Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli zasądził od A. W. na rzecz K. G. kwotę 7 251,99 złotych oraz na rzecz (...) Bank S.A. we W. kwotę 26 205,82 złotych (równowartość kwoty kredytu odsetek i prowizji pozostałych do zapłaty), a związanych z pożyczką zaciągnięta przez pozwaną w dniu 07 października 2009 roku. (...) Bank S.A. we W. nie był zawiadomiony o toczącym się postępowaniu i nie brał w nim udziału.

Sąd Rejonowy wskazał, iż zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy. Pozwana uchybiła temu obowiązkowi, skutkiem czego powód - jako nabywca wierzytelności w drodze cesji ma prawo żądać od niej zwrotu udzielonego kredytu (art. 509 § 1 i 2 k.c.).

Domagając się oddalenia powództwa, pozwana podniosła okoliczność, że wyrokiem wydanym przez Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli w dniu 30 kwietnia 2013 roku w sprawie

IC 313/11 to A. W. została zobowiązana do spłaty zaciągniętego zobowiązania. Wskazała, iż nigdy nie korzystała z pieniędzy pochodzących z kredytu, więc pożyczkę winna spłacić osoba, która skonsumowała środki. Powołała się także na swoją trudną sytuację życiową i majątkową, która nie pozwala jej spłacić zobowiązania oraz sprzeczność żądania strony powodowej z zasadami współżycia społecznego.

W ocenie Sądu pierwszej instancji, skierowanie powództwa w sprawie przedmiotowej nie naruszało przepisów prawa i nie zmierzało do jego obejścia, nie pozostając także w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. To K. G. zaciągnęła zobowiązanie i to ona, jako dłużnik banku zobowiązana, jest do zwrotu pożyczki. Sytuacja życiowa i majątkowa pozwanej, która ma niewielkie dochody i sporo wydatków w związku ze złym stanem zdrowia jest ciężką, ale nie uzasadnia oddalenia powództwa przy zastosowaniu art. 5 k.c. Sąd mógłby na wniosek pozwanej rozważyć zastosowanie art. 320 k.p.c., jednak K. G. nie tylko nie wnosiła o rozłożenie świadczenia na raty, a wręcz oświadczyła, iż nie chce tego, bo nie czuje się w ogóle zobowiązana do spłaty kredytu.

Rację ma również pełnomocnik powoda, że wydanie wyroku w sprawie IC 313/11 Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli nie ma znaczenia dla odpowiedzialności pozwanej i nie ma wpływu na treść niniejszego orzeczenia. Zmiana dłużnika wymaga bowiem zgody wierzyciela (art. 519 § 2 k.c.), a takowej (...) Bank S.A. we W. nigdy nie wyraził. Nie brał on udziału w sprawie i nie był mu znany wyrok, na który powołuje się pozwana. Zobowiązanie A. W. wynikające z opisanego orzeczenia nie zwalnia K. G. z długu wobec (...) Banku S.A., a skutkuje jedynie powstaniem solidarnej odpowiedzialności jej i A. W.. Przy czym to wierzyciel według swego uznania może dokonać wyboru, od którego ze zobowiązanych solidarnie będzie dochodził spełnienia świadczenia (art. 366 § 1 i 2 k.c.).

Od wyroku Sądu Rejonowego pozwana wniosła apelację, w której domagała się jego zmiany i oddalenia powództwa. Ponownie wskazała, iż z uwagi na treść wyroku Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli wydanego w sprawie IC 313/11, to A. W. winna spłacić kredyt. To A. W. pozwana przekazała całą kwotę kredytu.

W piśmie procesowym złożonym w dniu 3 grudnia 2014r. pełnomocnik pozwanej powołał się również na pismo skierowane do pozwanej w dniu 13 października 2014r. przez (...) Bank S.A., w którym ten oświadczył, iż w związku z wyrokiem w sprawie IC 313/11 od pozwanej będzie dochodzona jedynie różnica między kwotą w nim zasądzoną a aktualną wysokością zadłużenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zarzuty apelującej sprowadzają się stwierdzenia, iż pozwana, na skutek przekazania pozyskanych środków A. W. i zawarcia z nią porozumienia co do spłaty zobowiązania na rzecz banku, została zwolniona z długu wynikającego z zawartej w dniu 07 października 2009 roku z (...) Bank S.A. umowy kredytowej. Z powyższym żadną miarą nie można się zgodzić.

Zgodnie z art. 508 k.c., do zwolnienia z długu może dojść tylko przez umowę zawartą pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem, na mocy której wierzyciel zwalnia dłużnika z długu, a dłużnik zwolnienie przyjmuje, czy inaczej rzecz ujmując: wierzyciel zrzeka się wierzytelności, a dłużnik to zrzeczenie przyjmuje. Jak stanowi art. 519 k.c. zaś, osoba trzecia może wstąpić na miejsce dłużnika, który zostaje z długu zwolniony (przejęcie długu) przez umowę między dłużnikiem a osobą trzecią jedynie za zgodą wierzyciela. W świetle powołanych uregulowań, zobowiązanie A. W. do spłaty zobowiązania kredytowego nie mogło doprowadzić do uwolnienia od odpowiedzialności pozwanej, bowiem udzielający kredytu bank nie był stroną zawartego porozumienia i nie wyrażał zgody, ani na zwolnienie z długu K. G., ani też na zmianę osoby dłużnika. Stanowiło natomiast przystąpienie do długu, które ze swej istoty polega na tym, że wierzyciel zyskuje kolejnego dłużnika solidarnego. W tym kontekście niezasadna jest argumentacja pozwanej, jakoby we wskazanych przez nią okolicznościach, przystąpienie do długu powodować mogło negatywne konsekwencje w stosunku do wierzyciela. Kumulatywne, umowne przystąpienie do długu spełnia cechy konstrukcyjne umowy

na rzecz osoby trzeciej. Stosunek zobowiązaniowy pomiędzy wierzycielem a pierwotnym dłużnikiem pozostaje dla wierzyciela niezmienny. Wierzyciel uzyskuje zatem nowego dłużnika, ale nie następuje jednocześnie zwolnienie z długu dawnego dłużnika, który nadal ponosi odpowiedzialność względem wierzyciela na podstawie łączącego ich stosunku prawnego. Może zatem - według własnego wyboru - żądać spełnienia całości lub części świadczenia zarówno od nowego dłużnika, jak i od dłużnika pierwotnego. Wyrok w sprawie IC 313/11 stanowi efekt realizacji tych uprawnień. Prawem wierzyciela jest również wybór kolejności w jakiej będzie usiłował uzyskać zaspokojenie, stąd skierowanie egzekucji i żądania spełnienia świadczenia do A. W., o czym pozwana została poinformowana w piśmie z 13 października 2014 roku. Jak wyjaśniła strona powodowa w piśmie procesowym z 5 stycznia 2015 r., jak dotąd żadna kwota nie została przez osobę tę na rzecz wierzyciela uiszczona.

W świetle powyższego zasadna jest konstatacja, iż wyrok Sądu Rejonowego jest w zasadzie prawidłowy. Jedyne zastrzeżenie w kontekście treści wyroku zapadłego w sprawie IC 313/11 należy zgłosić do braku w jego treści stwierdzenia, że zapłała jakiegokolwiek części świadczenia w nim zasądzonego przez A. W. zwalnia z długu pozwaną do wysokości dokonanej zapłaty. Stwierdzenie takie było konieczne wobec powstania dwóch tytułów wykonawczych dotyczących tego samego długu, za który są odpowiedzialne dwie osoby, a to w celu uniknięcia sytuacji, w jakiej w wyniku ich realizacji mogłoby dojść do „podwójnego” zaspokojenia i bezpodstawnego wzbogacenia wierzyciela.

Mając wskazane okoliczności na uwadze, Sąd Okręgowy - na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. - dokonał zmiany zaskarżonego wyroku poprzez jego uzupełnienie o konieczne zastrzeżenie, oddalając apelację pozwanej - na zasadzie art. 385 k.p.c. - w pozostałej części.

O zniesieniu między stronami kosztów postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. O zwrocie kosztów pełnomocnika ustanowionego dla pozwanej z urzędu zaś stosownie do § 2 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 i § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie...” z dnia 28 września 2002 r. (Dz.U. Nr 163, poz.1348).